

HODNOTENIE

Žiadosti do. Mgr. Martina Slobodníka, PhD. (narodeného 10. apríla 1970) o inauguračné konanie za riadneho profesora

Doc. Slobodníka poznám od roku 1990, keď som bol pozvaný do Ústavu orientalistiky Slovenskej akadémie vied ako stážista. Mal som preto príležitosť sledovať jeho vedeckú kariéru od jeho raných študentských dní. Od roku 1993 sme sa stretávali na sinologických konferenciách. Od môjho prvého pobytu som sa snažil o stretnutie pri každej mojej návšteve Bratislavy. Od roku 2009 sme kolegami na Univerzite Komenského, na Katedre východoázijských štúdií (kde bol doc. Slobodník v tom čase vedúcim katedry). To mi nielen umožnilo spoznať ho ako seriózneho a oddaného vedca, ale aj úzko s ním spolupracovať na každodennej báze a diskutovať o záležitostiach týkajúcich sa organizácie kurzov, administratívnych záležitostí a spoločného dohľadu nad študentmi a o redakčných záležitostiach týkajúcich sa katedrového časopisu *Studia Orientalica Slovaca*. Spolu sme tiež redigovali príspevky z konferencie, ktorá sa konala v Bratislave v roku 2008 (publikované ako *Talking Literature. Essays on Chinese and Biblical Writings and Their Interaction*, 2013 – Hovory o literatúre. Eseje o čínskych a biblických textoch a ich interakcii).

V roku 1990 ma doc. Slobodník požiadal o stretnutie. Jeho bezprostredným impulzom bolo to, že vedel, že som bol svedkom časti masakrov zo 4. júna 1989 v Pekingu a že veľmi túžil dozvedieť sa viac o ich pozadí, nakoľko všetky dostupné informácie boli nedostatočné a poskytnuté vysvetlenia boli v mnohých prípadoch povrchné a zjednodušujúce. Keď uvážime, že tzv. „demokratické hnutie“ v mestských centrách hlavných regiónov Číny sprevádzali protesty proti (etnickej) nadvláde Chanov v Tibete a že dezinformovanosť bol najrozšírenejšou touto oblasťou, nie je ťažké pochopiť, prečo bol doc. Slobodník nespokojný s vtedajšími interpretáciami. Jeho vytrvalá snaha ísť až k podstate aktuálnych pohybov a dejov sa odráža vo výsledkoch jeho vedeckej práce. Siahla do čias jeho diplomovej práce, ktorá sa venovala epizóde z čínsko-tibetských vzťahov, na ktoré sa čínska vláda často odvoláva z dôvodu ich legitimizácie aspoň od 14. storočia. Úloha, ktorú si doc. Slobodník vtedy vytýčil bola zložitá a náročná: zameral sa na dostupné čínske historické dokumenty o čínsko-tibetských vzťahoch v druhej polovici 18. storočia. Aj jeho prístup k nasledujúcim výskumným úlohám potvrdzuje, že je systematický v práci s primárnymi zdrojmi, ktoré má k dispozícii, čoho dôkazom je aj jeho doktorandská práca. V nej detailne skúmal rovnakú skupinu problémov, tento raz v 14. a 15. storočí. Pre jeho prístup je typické, že sa jednoducho neuspokojil analýzou všetkých dostupných čínskych zdrojov, ale namiesto toho venoval dva roky štúdiu na renomovanej Katedre jazykov a kultúr Centrálnej Ázie Univerzity v Bonne, kde študoval tibetský jazyk (1996 -1998). To mu umožnilo odborne posúdiť tento krehký vzťah na základe tibetských prameňov. Výsledkom je jeho habilitačná práca publikovaná pod názvom *Mao a Buddha. Náboženská politika voči tibetskému buddhizmu v Číne* (2007), ktorá už v názve výstižne ilustruje znepokojenie nad tým ako „je prítomnosť prepojená s minulosťou“, čo je hlavnou náplňou všeobecných dejín, teda oblasti, v ktorej sa kvalifikoval od obhajoby svojej dizertačnej práce. Súčasne tento titul odkazuje aj na (dobře zdokumentovanú) nápadnú a paradigmatickú podobu Maových portrétov vystavených bok po boku s buddhistickými svätcami na oltároch zasvätených bódhisattvovi.

Hľadanie prvotných prameňov potrebných pre pochopenie dnešných javov dominuje vo výskume doc. Slobodníka od začiatku. Rovnako to platí aj pre ďalšie oblasti výskumu, ktoré uvádza vo svojej žiadosti, predovšetkým „Náboženská politika v Číne (so zvláštnym dôrazom na tibetský buddhizmus)“ a „Česko-slovenské vzťahy v 50. rokoch 20. storočia“. Jeho príspevky v oboch oblastiach sú skutočne

solídne presahujú hranice im vymedzeného priestoru. V tomto kontexte možno jeho príspevky bez problémov pokladať za míľniky výskumu: takmer nikdy predtým neboli tibetské zdroje podrobené výskumu, ktorý by pomohol pochopiť históriu čínsko-tibetských vzťahov až do súčasnosti. Na druhej strane, českí a slovenskí autori, novinári a umelci, ktorí navštívili Čínu v 50. rokoch 20. storočia, teda v čase, keď bola krajinou prakticky neprístupnou pre zahraničných návštevníkov, vyprodukovali obrovské množstvo doteraz neprebádaného materiálu. Skutočnosť, že doc. Slobodník nielen skúmal tlačené pramene (a tak ich sprístupnil čitateľom mimo dotknutých jazykových oblastí), ale tiež pátral po nepublikovaných strojopisných materiáloch (ako napr. „Ako ryby v akváriu – nepublikovaný strojopis Milana Ferka o ceste do Číny v decembri 1964“ *Studia Orientalia Slovaca* 13,2 [2014], 209-272) svedčí o jeho odhodlaní a ambícii dokázať, že v tomto kontexte môžu slúžiť ako optimálna základňa pre vedecký výskum.

Toto otvára ďalší rozmer schopností doc. Slobodníka. Vyššie spomenutú publikáciu napísal v spolupráci so svojou študentkou Vierou Lelkesovou. Jeho schopnosť spolupracovať s kolegami je výnimočná aj v tom, že Slobodník ju dokáže transformovať do spoločných projektov. Tieto svoje schopnosti potvrdil pri viacerých príležitostiach, ako napr. v kurze „Medzikultúrne kontakty“, financovanom Vzdelávacou nadáciou Jana Husa (2001 – 2003) alebo v medzinárodnom kurze „Dejiny tibetského buddhizmu vo vnútornej Ázii v 20. storočí“, do ktorého sa zapojili štyri stredoeurópske krajiny. Prebiehajúci výskumný projekt financovaný Nadáciou Chiang Ching-kuo o „Bratoch v zbrani“ – Vnímanie Číny v Česko-slovensku v 50. rokoch 20. storočia“, ktorý potrvá až do roku 2018 potvrdzuje jeho schopnosť a kvalifikáciu pre získavanie dôležitých grantov zo zahraničia. Toto môže poslúžiť ako príklad schopnosti doc. Slobodníka získavať financovanie pre svoje výskumné programy, ktorú úspešne dokazuje takmer dve desaťročia.

Ostáva doplniť, že prínos doc. Slobodníka v oblasti výskumu je možný aj vďaka jeho dobrým jazykovým schopnostiam, ktoré nielenže pokrývajú jazyky nevyhnutné pre jeho výskum, ale umožňujú mu skúmať aj ruské zdroje, alebo publikovať výsledky výskumu v prestížnych nemeckých a britských časopisoch.

Na základe hore uvedených faktov, opakovane potvrdených každodennou skúsenosťou, môžem jednoznačne odporučiť, aby bol doc. Slobodníkovi udelený titul riadneho profesora Univerzity Komenského.

Prof. Dr. Raoul David Findeisen, M.A.

Bratislava 19. novembra 2015